

European Milk Board

Fair milk prices for a sustainable
dairy production in Europe

Nieuwsbrief mei 2008

Marktvraag rechtzetten – onderhandelen op gelijke voet

Het schijnt dat de zuivelindustrie niet haar kansen benutten zal, te komen tot acceptabele handelsvoorwaarden met de levensmiddelenhandel, om te laten zien dat ze bereid zijn achter de melkveehouders te gaan staan, door bereiken van een faire verdeling van de marges. "In dat geval moeten de Europese melkveehouders duidelijkere taal spreken." Aldus Ernst Halbmejr, EMB-bestuurslid uit Oostenrijk. Het gaat om het afwenden van een verdere daling van de melkprijs en deze langdurig vast te stellen op een kostendekkend niveau. Maria Heubuch, voorzitter van de Arbeitsgemeinschaft bäuerliche Landwirtschaft (AbL), maakte op de EMB vergadering van 17.4.2008 duidelijk, dat hiervoor een andere manier van deelname als marktpartij van de melkveehouders nodig is. "In de toekomst moeten wij als melkveehouders op gelijke voet met de zuivelindustrie moeten kunnen onderhandelen. Het gaat om iets totaal nieuws, een systeemverandering, zoals de BDM het noemt." De succesfactor voor deze samenwerking en het bereiken van een langdurig kostendekkende melkprijs, is een sturing van de markt waarbij vraag en aanbod op elkaar is afgestemd. Om hiertoe in staat te zijn, zal de politiek de melkveehouders hiervoor een aantal instrumenten moeten bieden. "Maar voor we ons kunnen wenden tot de politiek, moeten wij in discussie gaan met de zuivelindustrie en de vraag uit de markt vaststellen, in het ideaalste geval in samenwerking met de zuivel, maar indien nodig ook met drukmiddelen die de melkveehouders ter beschikking staan" aldus Romuald Schaber, voorzitter van de EMB.

Italiaanse melkveehouders gemobiliseerd

Uit de contracten die tegen het eind van 2007 werden afgesloten, was de gemiddelde prijs voor het noorden van het land 42 eurocent, terwijl het midden en zuiden van Italië gemiddeld 46 eurocent ontving. Sinds het begin van april krijgen veel melkveehouders in het noorden nog slechts de spotmarktprijs van 30 eurocent voor hun melk. Onderhandelingen voor nieuwe contracten werden onderbroken en worden pas weer hervat na de verkiezingen in Italië. Onderwerp van gesprek is onder andere een indexprijs voor elke 3 maanden, die rekening houdt met de prijsontwikkeling van voer, de marktontwikkeling voor de "Grana Padano" kaas en de boeren melkprijs in Beieren (Duitsland). Voor april bedroeg die 38 eurocent.

Bij drie bijeenkomsten met in totaal zo'n 1000 boeren, die de APL midden april in de Lombardije gehouden heeft, werd eendrachtig voor een leverstop gestemd. De zuivelindustrie neemt ondertussen een clause op in de contracten met de boeren dat zij bij niet leveren van de melk, een boete van 50 eurocent per liter moeten betalen.

Grote actiebereidheid bij de DDB-leden

Sinds december dalen de melkprijzen in Nederland weer. DOC heeft deze week de melkprijs op 29.95 eurocent per kilo bij 4,2% vet en 3,4 % eiwit naar beneden bijgesteld. De Dutch Dairymen Board (DDB) en de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) hebben een actiecomité voor het voorbereiden van acties in het leven geroepen. Er zullen verschillende mogelijke activiteiten worden voorbereid om alle mogelijkheden open te houden. Zeer belangrijk daarbij is de mogelijkheid om snel te kunnen handelen, daarvoor is een goed functionerende structuur nodig. Het ledenaantal in Nederland is minder groot als bij bijvoorbeeld de BDM. Vanuit dat oogpunt zal een leverstop niet genoeg gewicht in de schaal leggen, als alleen de DDB leden hieraan mee doen. Toch zijn steeds meer melkveehouders in Nederland zich bewust, dat een sterke actie nodig is en daarbij zullen ook vele niet-leden meedoen. De snel dalende melkprijzen zorgen voor de rest.

Dalende boerenmelkprijzen – stijgende consumentenprijzen

In Frankrijk heeft de handel de prijzen voor zuivel verhoogd. Als reden word een stijging van de productieprijs genoemd. De rauwe melk is bij inkoop ongeveer 26% duurder geworden. De Organisation des Producteurs de lait (OPL), lid van EMB, heeft in een persbericht van 24.4.2008 aangegeven, dat de handel geheel onrechtmatig de primaire producenten de schuld geeft van de hogere consumentenprijzen. Hoewel het waar is dat de prijzen 26% hoger liggen dan in dezelfde periode vorig jaar (april 2007). Vergelijkt men echter de prijs van februari 2008 met die van april aangekondigde prijs, dan ligt die 17% lager, hij daalt van 36 eurocent naar 30 eurocent. De Franse melkveehouders draaien verlies. Daarbij komt dat de 26%-verhoging van de melkprijs in vergelijking tot april 2007, wordt oversteegen door een 40% verhoging van productiekosten. De OPL bekritiseert tevens het grote verschil tussen de Franse melkprijs en die in de buurlanden en eist een melkprijs van 40 eurocent, om de kosten te dekken, een "prix rémunérateur", een prijs die de arbeid fair beloond. Rond 15 mei krijgen de Franse boeren hun melkgeldafrekening, dan kan men zien, welke reacties die oproept. Interessant is ook dat het aandeel van de boerenmelkprijs in het eindproduct in Frankrijk minder is dan in Duitsland. Bij natuuryoghurt is dat bijvoorbeeld maar 20% en bij dagverse melk (1,5%) bedraagt het 26% van de consumentenprijs.

26.000 BDM leden bereid tot een leverstop

Bij de ledenenquête van de BDM begin april hield, draaide het allemaal om de vraag: "Om elementaire veranderingen door te voeren, ben ik bereid, in een leverstop voor onbepaalde tijd deel te nemen." Door ondertekening konden de BDM leden voor of tegen stemmen. Naast de invoering van een volledig kostendekkende basismelkprijs (voor 2008: 43 eurocent, bij netto 3,7% vet en 3,4% eiwit) werd ook de invoering van een flexibele productieregulering onder regie van de melkveehouders geëist. Daarnaast staat een verandering van de omrekenfactoren naar 1.03kg/lt melk als ook een invoering van een heffing (0,5 eurocent/kg) op de lijst van concrete maatregelen, om productiepieken kortstondig op te kunnen vangen. 90% Van de leden heeft aan de enquête deelgenomen en daarvan heeft 88% aangegeven bereid te zijn tot een leverstop, om de eisen kracht bij te zetten. Romuald Schaber, voorzitter van de EMB, noemt de volgende stap, "Wij willen de melkverwerkers nog een kans geven, met goede en geslaagde prijsafspraken met de retail te komen, zodat ze duidelijk tonen aan de zijde van de boeren te staan door een prijsverscherping die ook de melkveehouders een faire beloning biedt. Het is duidelijk, dat de BDM-melkveehouders vastberaden zijn, als het er op aan komt."

Prijs in Oostenrijk lang onveranderd hoog

Tot april lagen de boerenmelkprijzen ook een gelijk niveau, uitbetaling afhankelijk van de verwerker, tussen de 40 en 42 eurocent. Hoe verklaard zich het verschil met Duitsland, waar

de melkprijzen en ook deels de prijzen in de supermarkten voor het eerst sterk gedaald zijn? De oostenrijkse markt wordt gekenmerkt als verbruikersmarkt, die bij aankopen, bewust kiezen voor een oostenrijks product. Het marktaandeel van de discounters is met 23% wezenlijk minder als in andere Europese landen. De intensieve media campagne van IG-Milch heeft tevens daarin bijgedragen, dat de acceptatie van hogere prijzen een feit is. De retail heeft de zuivel wederom duidelijk gemaakt lagere boerenmelkprijzen niet te accepteren. Echter nu heeft een study van het arbeidersverband voor een verhitte openbare discussie in Oostenrijk gezorgd. Een politicus becommentarieerde, dat het niet verantwoord is dat arme mensen in Oostenrijk meer moeten betalen voor hun voedsel dan in Duitsland. Meteen verlaagde Hofer (Aldi) de prijs voor dagverse melk, en ander supermarkten volgden. De zuivelverwerker Bergland heeft de uitbetalingsprijs verlaagd met krap 2 cent naar 39 eurocent verlaagd, de Duitse verwerker Jäger daarentegen, waar 7% van de oostenrijkse melk geleverd wordt, ging van 42 naar 36 eurocent terug. Binnen de IG-Milch is men eenduidig, dat onafhankelijk van de prijssituatie in eigen land een leverstop en blokkades van de Europese collega's door eigen acties ondersteund moeten worden.

Nieuwe leden in de EMB – Kroatië en Spanje

De Kroatische melkveehouders vereniging Hrvatski Savez Udruga Proizvodaca Mlijeka is het nieuwste lid binnen de EMB geworden. Een vertegenwoordiger van de vereniging was ook aanwezig bij de laatste EMB vergadering. Hij deelde mee dat de actuele melkprijs van 33 eurocent door de zuivelindustrie betaald wordt bij 3,6% vet en 3,2% eiwit en maximaal 400.000 cellen en 50.000 kiemen. De Kroatische overheid betaalt daar bovenop per liter een premie van 9 eurocent aan de melkboeren. De vraag naar zuivel is groot, de graad van zelfvoorziening is in Kroatië met ongeveer 60% zeer laag.

Ook in Spanje is er een EMB lid bij gekomen. Prolec, Federación española de empresarios productores de leche wordt na bevestiging door de ledenvergadering in juni officieel lid van de EMB. Onderstaand valt te lezen welke activiteiten recent door hen tegen de dalende melkprijzen zijn ingezet.

Prolecs activiteiten tegen melkrijdsdalingen in Spanje.

Prolec zal in de komende dagen nogmaals een gesprek voeren met de industrie en politiek voordat de vereniging eventueel overgaat tot een oproep van een leverstop. Momenteel laat Prolec dagelijks van zich horen in verschillende delen van Spanje. De Spaanse boeren zijn kwaad over opmerkingen in de pers door de zuivelindustrie, die uitte dat "de Spaanse boeren moet ophouden met klagen over hun melkprijs". Prolec heeft een enquête onder de boeren gehouden om uit te vinden hoeveel van hen voor een leverstop zijn. Daarnaast staat de organisatie in contact met andere agrarische verbanden zoals bijvoorbeeld met COAG, een organisatie met wie ook de EMB al samengewerkt heeft. De OPL, de Franse vereniging in de EMB, en Prolec werken grensoverschrijdend nauw samen. Tegelijkertijd vind een intensief persoffensief plaats, die al tot talrijke bericht over de situatie van de melkveehouders in krant, op radio en tv heeft geleid.

Regionale plattelandseconomie – overtuigend alternatief voor agrarische industrie

Uniterre heeft in Zwitserland op 17.4.2008 de internationale dag voor boerenstrijd met verschillende acties gemanifesteerd. Voor boeren over de hele wereld, als ook voor de hele maatschappij, is het van belang dat boeren controle houden over de voedselproductie en dit los maken van de invloed van grote internationals. Zwitserse agrarische bedrijven zijn voor een groot deel familiebedrijven. De liberaliseringsgolf met bijbehorende sterke prijsdruk, heeft echter geleid tot intensievere productievormen. Het Zwitserse landbouwministerie heeft alleen maar interesse in het veroveren van marktaandeel in andere landen. Op grond hiervan, zullen vrijhandelsverdragen met de EU en individuele staten van de EU worden

afgesloten. Welke prijzen de producenten hiervoor ontvangen is niet van belang. Wat in het algemeen telt, is de hoeveelheid. Meer export is meer succes. Dat daardoor meerdere duizenden arbeidsplaatsen in de Zwitserse landbouw verloren gaan, is vanuit politiek oogpunt bekeken slechts een kleine betreurenswaardig bijeffect. Internationale handel moet, in de ogen van Uniterre en de wereldwijde boerenorganisatie Via Campesina op faire criteria berusten, die zich in principe op de voedselsoevereiniteit baseert. Uniterre werkt momenteel intensief aan voorbereiding van acties, die effectief druk op de zuivel uitoefenen.

Schotland – melkprijs nog stabiel maar niet toereikend

In het Verenigd Koninkrijk wordt het best betaald aan degenen die leveren aan supermarkten als Tesco – sinds 1 april profiteren deze melkveehouders van een prijsverhoging van 0,5 pence per liter (ppl) naar 28 ppl (35 eurocent). Leveranciers van Lactalis krijgen rond de 27 ppl. Dit zijn echter de hoogste prijzen. In Schotland en de rest van de UK, zijn er veel andere melkveehouders die allen gemiddeld iets meer ontvangen dan 25-26ppl (32-33 eurocent) wat niet genoeg is. Hoewel verschillende inkopers hebben geprobeerd de prijs van de melk naar beneden te krijgen, zal de prijs waarschijnlijk niet instorten omdat de kopers bang zijn dat ze melkhoeveelheden kwijt raken omdat veel boeren nog steeds nadenken over stoppen met melken. De productie blijft nog steeds achter, ondanks de hogere quota. Hoewel een verder prijsdaling niet voor de hand ligt, is de prijs in het algemeen nog steeds lager dan het Europees gemiddelde en niet toereikend om de gestegen kosten te dekken.

WTO voorstellen van Mandelson luiden het einde van de Europese landbouw in, commentaar van Jackie Cahill, ICMSA

Het is een treffende paradox dat algemeen economen zeggen dat de Europese landbouw en agribusiness op het punt staat een nieuwe gouden eeuw tegemoet te gaan, gebaseerd op stijgende grondstofprijzen, juist nu de laatste bevindingen blootleggen dat de EU commissie op het punt staat, door toe te geven aan de WTO, de grond onder de voeten van de landbouw weg te slaan. Dit komt door de duivelse verwarring tussen vrije handel en faire handel. De Ierse boeren – en ik denk alle Europese boeren – hebben geen enkel probleem met faire handel; maar we hebben er wel massaal en legitiem een probleem mee als ons gevraagd wordt te concurreren – vanuit de meest zwaar gereguleerde en het duurste bureaucratische systeem ter wereld – tegen vrije importen uit landen en regio's die zo goed als geen reguleringen en regels hebben en dientengevolge een basis hebben met een fractie van de kosten die wij in Europa kennen. Dat schijnt de EU commissie te verstaan onder vrije handel. En dan is er ook nog het bijna naïef te noemen negeren van de voedselzekerheid. Internationale experts geven meer en meer aan, hoe belangrijk het is, om op lange termijn te kunnen putten uit en de garantie te hebben voor voorziening vanuit een eigen productie. De voorstellen van Mandelson die schijnbaar nu op tafel liggen, houden in, dat wij – al heel snel – niet meer in staat zullen zijn de Europese bevolking te voeden via onze eigen landbouw. Er zijn tekenen dat tenminste president Sarkozy begreep hoe vreselijk belangrijk het is de Europese voedsel productie gezond en beschikbaar te houden, maar voorvallen in Londen vorige week zullen ongelukkigerwijs aantonen dat de president nu is gezwicht onder de invloed van de zogenaamde vrije-handel-factie (feiten en fictie over vrije handel die door elkaar lopen en een onjuist beeld geven van de werkelijkheid).

Kortingen in de grootte van 70% zullen het snelst – en het hardst – inslaan in Ierland. Wij zijn een exporterend land en ik gok dat onze boeren het meest zullen lijden van al de Europese sectoren, onder de grootste prijsverlagingen die het “WTO-aanbod” met zich mee brengt. De andere landen hebben door hun interne markt nog enigszins een buffer. De WTO voorstellen zullen het einde van de al geplaagde Ierse commerciële rundvleesproductie inluiden. Er bestaat geen twijfel over, dat na de WTO de prijzen verder onder de kostprijs komen te liggen. Onze analyses gaan ervan uit, dat prijs komt op wereldmarktprijs plus invoerrechten, wat een daling van €1,30 per kilo of een prijsverlies van €455,- per dier inhoud. In de

melkproductie zullen invoerrechten gaan van 18 eurocent naar 4 eurocent per liter. Dat betekend, dat van de Ierse boeren verwacht wordt dat zij in de strengst gereguleerde en meeste kostenintensiefste productiesysteem ter wereld voor de prijs van Nieuw-Zeeland plus 4 cent per liter moeten draaien. Het verlies bedraagt voor een melkveehouder, met 350000 liter productie, dan ongeveer €27000,- per jaar. We willen iedereen die voor afbouwen van het melkquotum is, dit dan ook meegeven en met dit in het achterhoofd vragen nog eens grondig daarover na te denken.